

## Vrijheidsbeperkende interventies

U krijgt deze folder omdat een naaste van u in het HagaZiekenhuis Zoetermeer is opgenomen en er worden tijdens het verblijf maatregelen getroffen om de bewegingsvrijheid te beperken. Hieronder leest u wat een vrijheidsbeperking inhoudt, waarom en wanneer dit wordt toegepast.

## Waarom vrijheidsbeperkende maatregelen?

In een ziekenhuis kan het voorkomen dat een patiënt verward en/of onrustig wordt. Dit wordt een delier\* genoemd. In deze verwarde toestand kan het nodig zijn dat een patiënt beschermd moet worden. Door de verwardheid kan iemand vallen, zichzelf verwonden of hulpmiddelen, zoals infuusslangen en katheters, eruit trekken met alle gevolgen van dien. Soms wordt een patiënt agressief, dit kan leiden tot lichamelijk letsel bij zowel de patiënt als anderen.

\*Er is een aparte folder over delier.

## Wat zijn vrijheidsbeperkende maatregelen?

Vrijheidsbeperkende maatregelen zijn er in verschillende vormen. Het doel is om de bewegingsvrijheid van de patiënt te verminderen om letsel te voorkomen. Het wordt ook wel eens 'fixeren' genoemd.

Voorbeelden zijn: het tentbed, de verpleegdeken of een (rol)stoel met tafelblad.

Soms gaat vrijheidsbeperking in combinatie met het geven van rustgevendende medicatie.

## **Wanneer worden vrijheidsbeperkende maatregelen toegepast?**

Het besluit voor een vrijheidsbeperkende maatregel wordt genomen door de arts en de verpleegkundige. Voordat deze maatregel wordt ingezet wordt gekeken of er alternatieven zijn. De aanwezigheid van een familielid kan soms ook meer rust en vertrouwen geven.

Bij het opname gesprek wordt vaak door de verpleegkundige al gekeken of er een risico is op verwardheid en kunnen deze maatregelen als besproken worden. Hier wordt zo nodig met u overlegd.

## **Procedure**

Vrijheidsbeperkende maatregelen zijn aan strikte voorwaarden verbonden. De maatregelen worden volgens vaste wettelijke regels en procedures toegepast. Verpleegkundigen voeren deze maatregel uit en zijn allemaal geschoold op dit gebied. De patient wordt extra geobserveerd en de maatregelen worden dagelijks geëvalueerd.

De maatregelen en omstandigheden worden ook geregistreerd in het verpleegkundig- en medisch dossier van de patient.

Over het algemeen kan van te voren niet gezegd worden hoe lang de maatregel noodzakelijk is. In het HagaZiekenhuis Zoetermeer streven we ernaar om de vrijheidsbeperkende maatregelen zo kort als mogelijk is te laten duren.

## Noodsituaties

In noodsituaties is er bij de inzet van vrijheidsbeperkende maatregelen vaak geen tijd om te overleggen. De veiligheid voor patient en omgeving (ook zorgverleners) staat dan voorop. In zo'n situatie wordt een maatregel direct ingezet, dit wordt zo spoedig als mogelijk met u besproken.

Indien een patient niet zelf in staat is om een goede beslissing te nemen over zijn of haar gezondheid, kan de arts de patient tijdelijk wilsonbekwaam verklaren. De door de patiënt aangestelde (wettelijk) vertegenwoordiger mag dan voor de patiënt spreken en beslissen.

## Risico's

Vrijheidsbeperkende maatregelen brengen risico's met zich mee. Indien een patient gefixeerd ligt, kunnen er drukplekken of doorligplekken ontstaan. Het spreekt voor zich dat de verpleegkundigen hier extra aandacht aan geven.

Daarnaast kan het toepassen van vrijheidsbeperkende maatregelen juist meer onrust of angst veroorzaken. Dan wordt

er soms gekozen om niet te fixeren. Dit gebeurt als de risico's van de maatregel groter zijn dan de risico's van het niet toepassen hiervan. De arts en verpleegkundigen zullen dit zorgvuldig overwegen.

## Tot slot

Het toepassen van vrijheidsbeperkende maatregelen kunnen voor de patient en diens familie en andere bezoekers een ingrijpende of emotionele gebeurtenis zijn. Daarom is het belangrijk dat u weet waarom de maatregelen getroffen zijn. Als u vragen heeft over de maatregelen, dan kunt u het beste contact opnemen met de verpleegkundige of behandelend arts.

## Wat kan familie en bezoek doen?

Bij verwardheid, ongeacht of er sprake is van vrijheidsbeperkende maatregelen, kunnen de volgende adviezen de omstandigheden voor de patiënt verzachten.

- Zeg duidelijk wie u bent en herhaal dit zo nodig
- Spreek rustig en in korte zinnen. Stel eenvoudige vragen die met 'ja' of 'nee' beantwoord kunnen worden. Zoals heeft u lekker geslapen? Was het eten lekker?
- Let erop dat de patiënt zijn/haar bril en/of hoorapparaat gebruikt.
- Buiten bezoektijden –ook in de nacht- aanwezigheid van familieleden kunnen onrust verminderen. Bespreek dit met de verpleegkundigen.

- Spreid bezoek uit over de dag. Eén bezoeker is beter dan meerderen tegelijkertijd.
- Zorg voor een klok, kalender en praat ook over de dag en tijd. Lees bijvoorbeeld een stukje uit de krant voor. Vertel regelmatig waar de patiënt is.
- Breng foto's waar de patiënt aan gehecht is mee voor herkenning.
- Zorg voor stevig schoeisel als patiënt uit bed mag. Schoenen met een rubberen voetzool hebben de voorkeur.
- Wanneer de patiënt dingen hoort of ziet die er niet zijn, probeer er dan niet tegenin te gaan. Probeer wel duidelijk te maken dat u het niet ziet of hoort. Ga niet in discussie.
- Zorg voor een rustige omgeving, en benader de patiënt met een rustige houding.

---

## Wat vindt u van deze patiënteninformatie?

Wij horen graag uw mening over deze folder. Wilt u na het lezen enkele vragen beantwoorden? U vindt de vragen via deze link: <https://folders.hagaziekenhuis.nl/2228>. Dank u wel.

### Spreekt u geen of slecht Nederlands?

De informatie in deze folder is belangrijk voor u. Als u moeite heeft met de Nederlandse taal, zorg dan dat u deze folder

samen met iemand leest die de informatie voor u vertaalt of uitlegt.

## **Do you speak Dutch poorly or not at all?**

This brochure contains information that is important for you. If you have difficulty understanding Dutch, please read this brochure with someone who can translate or explain the information to you.

## **Czy Państwa znajomość języka niderlandzkiego jest żadna lub słaba?**

Informacje zawarte w tym folderze są ważne dla Państwa. Jeśli język niderlandzki sprawia Państwu trudność, postarajcie się przeczytać informacje zawarte w tym folderze z kimś, kto może Państwu je przetłumaczyć lub objaśnić.

## **Hollandaca dilini hiç konuşamıyor musunuz veya kötü mü konuşuyorsunuz?**

Bu broşürdeki bilgi sizin için önemlidir. Hollandaca dilinde zorlanıyorsanız, bu broşürü, size tercüme edecek ya da açıklayacak biriyle birlikte okuyun.

إذا كنتم لا تتحدثون اللغة الهولندية أو تتحدثونها بشكل سيء إن المعلومات الموجودة في هذا المنشور مهمة بالنسبة لكم. إذا كانت لديكم صعوبة في اللغة الهولندية، فاحرصوا عندئذ على قراءة هذا المنشور مع شخص يترجم المعلومات أو يشرحها لكم.

566027012025